

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЙНІ РОЗ'ЯСНЕННЯ

29 лютого 2024 р.

Київ

№ 4-pp

Щодо застосування положень частин першої – п'ятої статті 24 та пункту 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» до відносин у сфері приватизації державного й комунального майна

1. Ці Рекомендаційні роз'яснення надано відповідно до частини шостої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) з метою однакового застосування положень частин першої – п'ятої статті 24 та пункту 12 статті 50 Закону до відносин у сфері приватизації державного й комунального майна та у зв'язку зі зверненням Фонду державного майна України від 02.02.2024 № 10-21-3171.

2. Ці Рекомендаційні роз'яснення визначають підходи Антимонопольного комітету України (далі – Комітет), які рекомендується враховувати його органам при застосуванні вимог законодавства про захист економічної конкуренції у процесі приватизації державного й комунального майна відповідно до вимог Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», зокрема, статті 20 зазначеного Закону.

3. Комітет здійснює свою діяльність, зокрема, відповідно до Конституції України, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.

4. Частиною другою статті 6 Конституції України встановлено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти

лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

5. Відповідно до частини другої статті 22 Закону концентрацією суб'єктів господарювання визнається:

злиття або приєднання суб'єктів господарювання, які не були пов'язані відносинами контролю між собою;

набуття одним або декількома суб'єктами господарювання прямого або опосередкованого контролю над цілим або частинами одного або декількох інших суб'єктів господарювання чи іншими активами;

створення двома і більше суб'єктами господарювання суб'єкта господарювання, який самостійно здійснюватиме повнофункціональну господарську діяльність протягом тривалого періоду.

Частиною третьою цієї ж статті визначено випадки, які не вважаються концентрацією.

6. Згідно з абзацами першим і шостим статті 23 Закону учасниками концентрації визнаються, зокрема, суб'єкти господарювання, які набувають або мають намір набути контроль над об'єктами приватизації, та об'єкти приватизації або органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, які здійснюють управління суб'єктами господарювання, активи (майно), частки (акції, паї) яких є об'єктом приватизації у процесі приватизації об'єктів державної та комунальної власності.

7. Відповідно до частини сьомої статті 24 Закону концентрація, яка потребує дозволу відповідно до частини першої цієї статті, забороняється до надання дозволу на її здійснення. До надання такого дозволу учасники концентрації зобов'язані утримуватися від дій, які можуть призвести до обмеження конкуренції та неможливості відновлення початкового стану.

Згідно з абзацом першим та пунктом 12 статті 50 Закону концентрація без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, у разі якщо наявність такого дозволу необхідна, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідно до абзаців першого та третього частини другої статті 52 Закону за порушення, передбачені пунктом 12 статті 50 цього Закону, накладаються штрафи в розмірі до 5 відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

8. Особливості застосування законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема щодо певних галузей промисловості, можуть бути встановлені виключно шляхом внесення змін до цього Закону (частина третя статті 3 Закону).

9. Водночас особливості дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції у процесі приватизації визначені у статті 20 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

Так, частиною третьою зазначеної статті встановлено, що:

«Отримання дозволу на концентрацію не вимагається, якщо вартість активів суб'єкта господарювання, пакет акцій (часток) або єдиний майновий комплекс якого є об'єктом приватизації, з урахуванням відносин контролю, за останній фінансовий рік, обсяг реалізації товарів в Україні суб'єкта господарювання, пакет акцій (часток) або єдиний майновий комплекс якого є об'єктом приватизації, з урахуванням відносин контролю, за останній фінансовий рік, а також ціна продажу об'єкта приватизації не перевищує суму, еквівалентну 4 мільйонам євро, визначену за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком України, що діяв в останній день фінансового року».

10. З огляду на наведене, органами Комітету під час застосування законодавства про захист економічної конкуренції при встановленні факту необхідності чи відсутності необхідності отримання дозволу на концентрацію, що відбувається у процесі приватизації державного або комунального майна, поряд із нормами частини першої статті 24 Закону, додатково враховуються норми частини третьої статті 20 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

При врахуванні особливостей дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції у процесі приватизації органи Комітету беруть до уваги те, що відповідно до приписів частини третьої статті 20 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» отримання дозволу Комітету є необхідним за перевищення суми, еквівалентної 4 мільйонам євро, визначеної за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком України, що діяв в останній день фінансового року, хоча б за однією із таких характеристик:

вартість активів за останній фінансовий рік суб'єкта господарювання, пакет акцій (часток) або єдиний майновий комплекс якого є об'єктом приватизації, з урахуванням відносин контролю;

обсяг реалізації товарів в Україні за останній фінансовий рік суб'єкта господарювання, пакет акцій (часток) або єдиний майновий комплекс якого є об'єктом приватизації, з урахуванням відносин контролю;

ціна продажу об'єкта приватизації.

11. Концентрація не потребує дозволу Комітету в разі, якщо характеристики суб'єкта господарювання, пакет акцій (часток) або єдиний майновий комплекс якого є об'єктом приватизації, у вартісному виразі перевищують значення, наведені в частині третій статті 20 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», але при цьому вартісні показники іншого учасника цієї концентрації (покупця) та/або вартісні показники всіх учасників концентрації (об'єкта приватизації та покупця разом узятих) не перевищують граничних розмірів, встановлених підпунктами 1 і 2 частини першої статті 24 Закону.

12. Особливості, визначені статтею 20 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», враховуються виключно під час застосування законодавства про захист економічної конкуренції до відносин, що регулюються Законом України «Про приватизацію державного і комунального майна».

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО